

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/38/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516200603
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8516200603.1

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v právnej veci starostlivosti súdu o mal. W. O., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, dieťa mal. F. O., nar. X.XX.XXXX, bytom Z. XX, na návrh W. E., trvale bytom XXXX W., K. X/X, K., t.č. Z. XX, v konaní o ustanovenie majetkového opatrovníka a nariadenie predbežného opatrenia takto

rozhodol:

Súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Navrhovateľ W. E. podal na tunajší súd návrh, ktorým žiadal, aby súd ustanovil mal. W. O. majetkového opatrovníka, súčasne navrhol nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by uložil miestne príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni povinnosť nevyplatiť jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 829,86 eur jeho starej matke a matke až do právoplatnosti rozhodnutia súdu.

Návrh na ustanovenie majetkového opatrovníka a na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že kšeftovaniu Rómov s deťmi musia štát a súdy zamedziť. Úradníci ÚPSVaR Stará Ľubovňa sú o týchto sociálnych podvodoch informovaní, avšak demonštratívne odopierajú akúkoľvek pomoc. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ obrátil na súd. Ustanovením majetkového opatrovníka by bolo zabezpečené riadne a cielené využitie finančných prostriedkov, nakoľko opatrovník by mohol požadovať doklady ako dôkazy, keďže dcéra starej matky je poslušná a obe nie sú schopné vychovávať maloleté dieťa, čo by potvrdil každý znalecký posudok. Stará matka sa pozerá na narodenie cez peniaze a tie nie sú využívané pre maloleté dieťa.

Uznesením 4P/38/2016-9 zo dňa 22.2.2016 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

Následne súd kolíznemu opatrovníkovi doručil návrh navrhovateľa a vyzval ho, aby sa k nemu vyjadril.

Kolíznym opatrovníkom v písomnej správe doručenej súdu dňa 25.2.2016 uviedol, že starej matke mal. dieťaťa, ktorej bol na základe rozhodnutia tunajšieho súdu maloletý zverený do osobnej starostlivosti a ani matke mal. dieťaťa, nebol ÚPSVaR Stará Ľubovňa vyplatený príspevok pri narodení dieťaťa, ani žiadne iné sociálne dávky. V zmysle § 3 písm. f) zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na príspevok pri narodení dieťa nevzniká oprávnenej osobe, ak je maloletá a nemá súdom priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o dieťa. Maloletá matka si môže uplatniť príspevok pri narodení dieťaťa iba v prípade, že bude mať súdom priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o dieťa alebo až po dovŕšení plnoletosti.

Ďalej vo svojom vyjadrení kolízny opatrovník uviedol, že maloleté dieťa je na základe rozhodnutia tunajšieho súdu zverené do osobnej starostlivosti starej matke F. O., nar. XX.X.XXXX, pretože matka

maloletého dieťaťa F. O., nar. X.XX.XXXX je maloletá a v rodnom liste otec maloletého dieťaťa doposiaľ uvedený nie je. ÚPSVaR Stará Ľubovňa vykonáva v rodine opakované sociálne šetrenia, pričom doposiaľ neboli zistené nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloleté dieťa zo strany starej matky.

Predbežným opatrením tunajšieho súdu pod sp. zn. 4P/22/2016-7 zo dňa 8.2.2016 bolo nariadené Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa odovzdať mal. W. do osobnej starostlivosti starej matke F. O..

Vo vzťahu k mal. W. sú tunajším súdom vedené viaceré konania. Pod sp. zn. 4P/14/2016 je vedené konanie o priznanie rodičovských práv a povinností mal. matke F. O., vo vzťahu k mal. W.. V tomto konaní nebolo zatiaľ právoplatne rozhodnuté.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 1, O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenia na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p. návrh má okrem náležitosti návrhu podľa § 79, ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať .návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa odseku 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky na náhradu ujmy.

Podľa § 75 ods. 4 O.s.p. o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý má náležitosti podľa odseku 2, rozhodne súd bezodkladne najneskôr do 30 dní po doručení návrhu.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 2 ods. 1 Zákon č. 383/2013 Z. z. Zákon o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov oprávnenou osobou na uplatnenie nároku na príspevok pri narodení dieťaťa je

- a) matka dieťaťa,
- b) otec dieťaťa, ak

1. matka dieťaťa zomrela alebo po matke dieťaťa bolo vyhlásené pátranie, alebo
2. dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti otca na základe rozhodnutia súdu.

Podľa § 3 ods. 3 písm. f) citovaného zákona nárok na príspevok pri narodení dieťaťa nevzniká oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1, ak je maloletá a nemá súdom priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o dieťa.

Účelom predbežného opatrenia je rýchlá, avšak dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie predbežného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

Povinnosťou súdu je pri vydávaní predbežného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie predbežného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

Z dočasného charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie predbežného opatrenia nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním predbežného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi predbežným opatrením a konečným rozhodnutím. Predbežné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov. Platí to pre takéto predbežné opatrenia, ktorých cieľom má byť dočasná úprava pomerov i pre také, ktorými sa má zabezpečiť budúci výkon rozhodnutia pred jeho zmarením.

Účelom predbežného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou jeho vydania je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Je preto nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, resp. že existuje potreba predbežnej úpravy.

V každej veci týkajúcej sa maloletých detí dominuje záujem maloletého dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletých detí je zabezpečené aj inštitútom predbežného opatrenia podľa Občianskeho súdneho poriadku. Jedným z nevyhnutných predpokladov, za ktorých môže súd nariadiť predbežné opatrenie, je v zmysle § 74 ods. 1 O.s.p. potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov predbežným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu maloletého dieťaťa. A teda, ak je nariadenie predbežného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Súd by mal pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava predbežným opatrením v záujme maloletého dieťaťa.

Súd sa oboznámil s obsahom návrhu, správou kolízneho opatrovníka ako aj s obsahom pripojených spisov týkajúcich sa mal. W. a dospel k záveru, že nie sú dané podmienky na nariadenie predbežného opatrenia.

Súd má za to, že navrhovateľ nepreukázal nutnosť okamžitej úpravy pomerov mal. W. a bezprostredne hroziacu ujmu, ktorá je predpokladom nariadenia predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenie je inštitút dočasného charakteru, ktorý má zabezpečiť predbežnú ochranu a stabilizáciu vzťahov v nevyhnutnej miere tam, kde hrozí bezprostredná ujma, že právne vzťahy budú trvale narušené. Ujma, ktorá má hroziť, musí byť celkom konkrétna a reálne hroziaca, čo v danom prípade osvedčené nebolo.

Navrhovateľ v návrhu na ustanovenie majetkového opatrovníka a na nariadenie predbežného opatrenia tvrdí, že stará matka sa pozerá na narodenie maloletého cez peniaze a tie nie sú využívané pre maloleté dieťa, avšak neuvádza také skutočnosti, ktoré by svedčili o nevyhnutnosti a naliehavosti právnej úpravy tak, ako to žiada vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava pomerov účastníkov v prípade, ak je taká úprava potrebná. Je teda zrejmé, že predbežné opatrenie je možné vydať iba v takých prípadoch, keď niektorému z účastníkov hrozí závažná ujma.

V zmysle citovaného zákona č. 383/2013 Z.z. oprávnenou osobou, ktorej vznikol nárok na príspevok pri narodení dieťaťa je matka alebo otec, ak matka zomrela, alebo ak bolo dieťa na základe rozhodnutia súdu zverené do jeho starostlivosti. Stará matka dieťaťa nie je oprávnenou osobou, ktorej by vznikol nárok na vyplatenie tejto štátnej sociálnej dávky.

V danom prípade matke nevznikol nárok na príspevok pri narodení dieťaťa, pretože je maloletá a doposiaľ jej neboli priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o dieťa.

Zo správy kolízneho opatrovníka neboli zistené také skutočnosti, že by starostlivosť o mal. W. bola zo strany starej matky, alebo maloletej matky zanedbávaná. Súd ďalej poznamenáva, že z doposiaľ zabezpečeného dokazovania nevyplývajú iné zásadné skutočnosti, nevyhnutné na nariadenie predbežného opatrenia v takom znení, ako žiada navrhovateľ. Nariadenie predbežného opatrenia je totiž podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak právne vzťahy, ktoré existujú medzi účastníkmi, vyžadujú dočasnú úpravu a aj to len vtedy, ak je táto dočasná úprava potrebná, a ak v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a nezasiahne do nich neprimeraným spôsobom. Tunajší súd tak nezistil, že by bolo nutné nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu lepšieho zaistenia potrieb mal W. s prihliadnutím na citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

Naliehavá potreba dočasnej úpravy v danej veci nebola preukázaná ani s prihliadnutím na § 75 ods. 2 O.s.p., kde pri nariaďovaní predbežných opatrení v konaniach starostlivosti súdu o maloletých nie je potrebné zdôvodňovať nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ale postačuje zdôvodnenie potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v jeho záujme. V danom prípade podľa názoru súdu nie je preukázané, že nariadenie predbežného opatrenia v navrhovanom znení by bolo v záujme mal. W. a túto skutočnosť ani navrhovateľ vo svojom návrhu nijako nepreukázal.

Z uvedených dôvodov, keďže nebola preukázaná potreba predbežnej úpravy ani bezprostredne hroziaca ujma, súd rozhodol tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O trovách konania o predbežnom opatrení v zmysle § 145 O.s.p. súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na tunajšom súde v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.